

Naród, społeczeństwo i państwo w ujęciu Mieczysława Gogacza

Izabella
Andrzejuk

Punkt wyjścia rozważań politycznych M. Gogacza

1. Osoba

- Elementy konstytuujące osobę:
  - ✓ własności istnieniowe
  - ✓ intelektualność

2. Relacje:

- osobowe
- istotowe (poznanie i decydowanie)

3. Mądrość

- „prawda o dobru”

1. Osoba

Boecjusz

Osoba jest jednostkową substancją o rozumnej naturze

Św. Tomasz z Akwinu

Esse principium osoby

2. Relacje

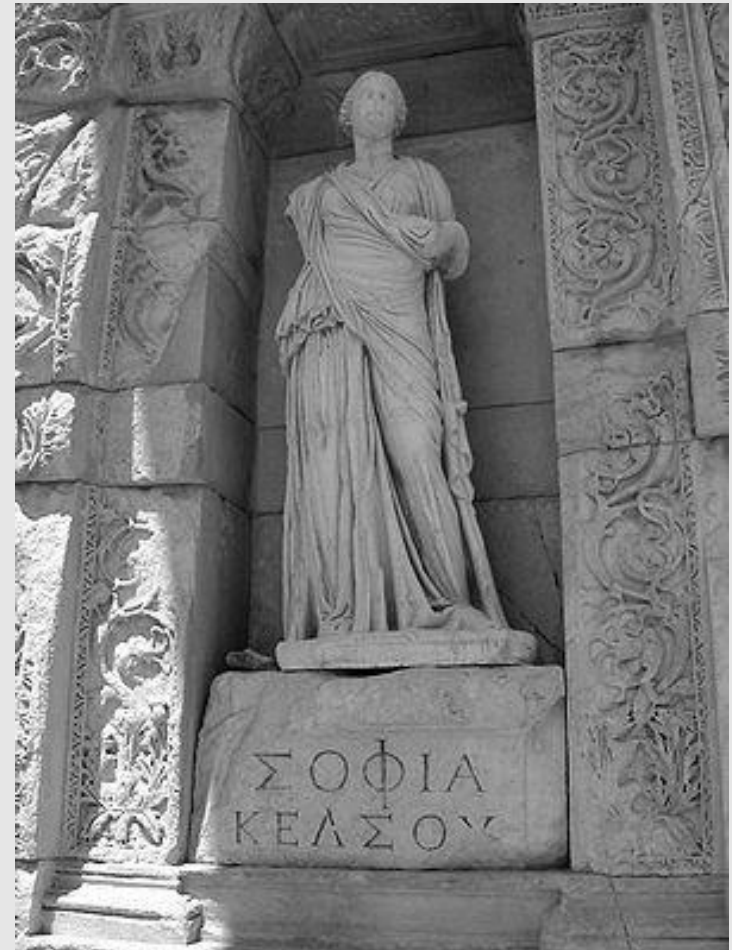

Izabella
Andrzejuk

3. Mądrość

- Stanowi ją umiejętność ujmowania prawdy o osobach wraz z dobrem wywołanym przez tę prawdę – z tego też powodu jest określana jako „najdoskonalszy sposób poznawania”
  - Tak ujęta jest jedną z zasad rozpoznawania działań chroniących dobro osób

Rozumienie wspólnoty

- Stanowi ją zespół osób powiązanych relacjami
  - realnymi
  - myślnymi
- Trwałym spoiwem wspólnoty jest specyficzna zależność relacji myślnych od osobowych (realnych)
- Źródłem różnic między wspólnotami są relacje myślnie

Odróżnienie relacji realnych od myślnych

Relacje realne

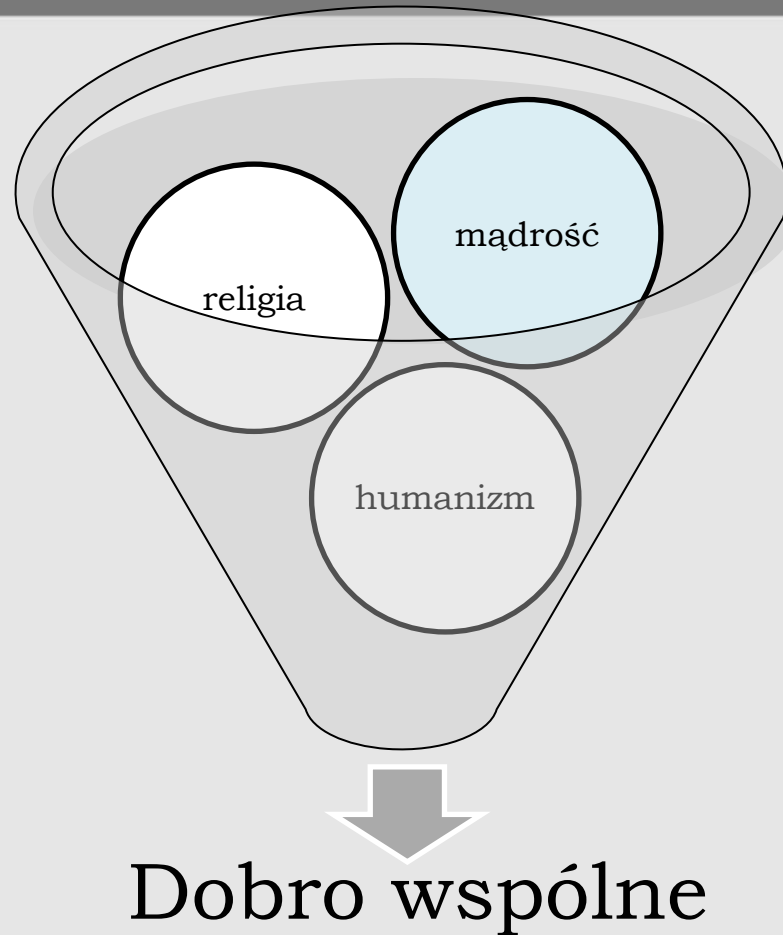
- Opierają się na realnych podmiotach
- Mogą to być relacje osobowe – wywołane przejawami istnienia w bycie; bądź istotowe – wywołane zdolnością istoty do odbioru prawdy oraz dobra
- Są czymś, co zastajemy w rzeczywistości („odkrywamy”)

Relacje myślnie

- Nie opierają się na realnych podmiotach
- Są czymś wytworzonym przez człowieka
- Są pewną opinią, propozycją, umową, życzeniem
- Są czymś dodawanym do rzeczywistości przez człowieka

Cel wspólnoty – dobro wspólne

Izabella
Andrzejuk

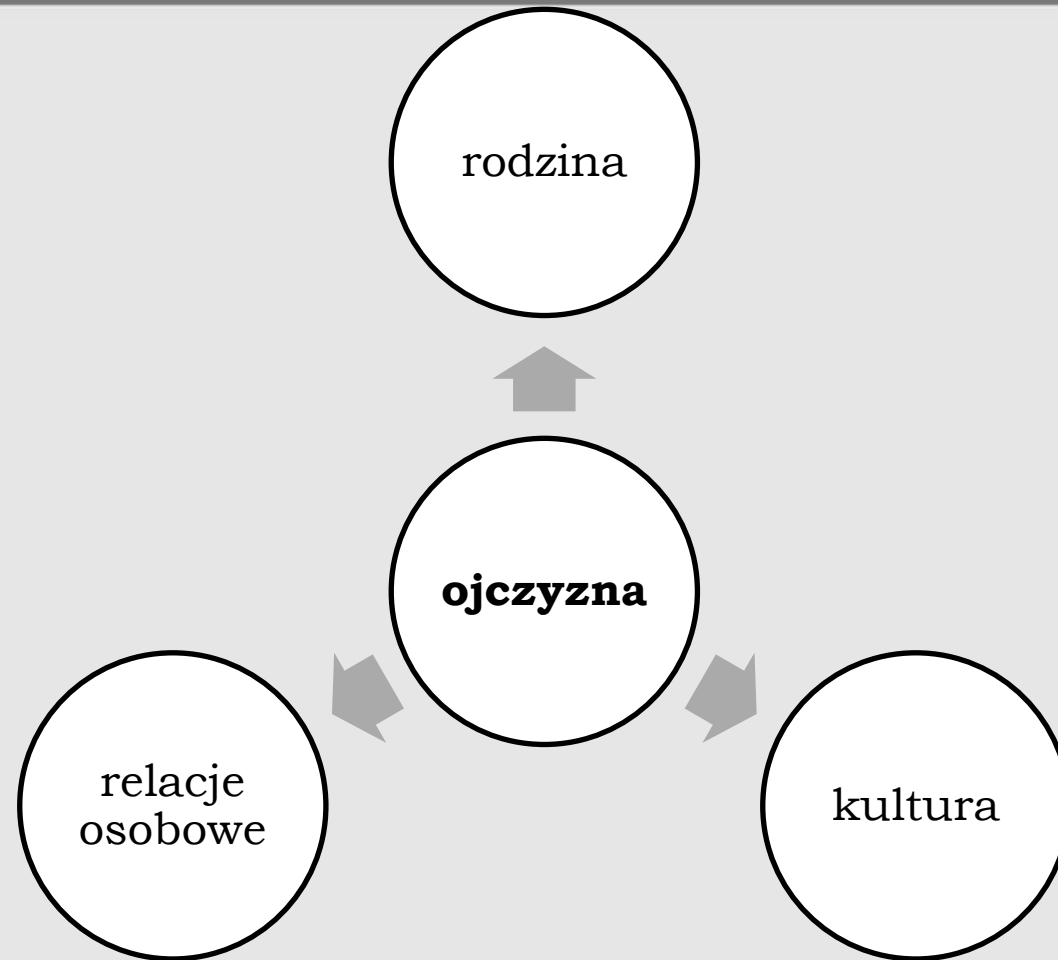

Naród

- Jest to wspólnota powiązania relacjami realnymi
  - Zatem osoby są podmiotem i wewnętrzną przyczyną narodu
- To zespół osób powiązanych relacjami osobowymi, które chronimy działaniami intelektu i woli pod wpływem mądrości
- Mądrość w tego rodzaju wspólnocie jest zatem dobrem wspólnym, łączącym członków narodu

„Dom narodów” - ojczyzna

Izabella
Andrzejuk

Społeczeństwo

- Jest to wspólnota, w której dominują relacje myślnie
- Społeczeństwo jest narodem, w którym bierze się pod uwagę uprawnienia, ujęte w przepisy o charakterze prawa
- W społeczeństwie sposoby chronienia relacji osobowych i dobra wspólnego określa prawo, a kontroluje system zarządzeń i autorytetów o charakterze instytucji
  - Prawo wyznacza systemy kontrolowania i w ten sposób zarządza narodem

Państwo

- To instytucja wyznaczona prawem i autorytetami
- Koordynuje życie codzienne tak narodu jak i społeczeństwa
  - Pomaga w zharmonizowaniu spraw oraz potrzeb życia codziennego z dobrem wspólnym narodu
  - Zasadę koordynowania obu stanowi dobro wspólne narodu

Wnioski

- M. Gogacz swoje ujęcia narodu, państwa i społeczeństwa umieszcza w kontekście filozofii człowieka, a zwłaszcza w kontekście osoby i relacji osobowych
  - Wszelkie wytwory - instytucje, kultura, przepisy - mają służyć osobom
- Naród jest wspólnotą osób powiązanych realnymi relacjami
- Państwo, to instytucja (a zatem wytwór), w której dominują relacje myślnie
- Społeczeństwo, będąc wspólnotą zdominowaną przez relacje myślnie, stanowi strukturę pośrednią między narodem a państwem

Izabella
Andrzejuk